

Museovirasto, Muinaisjäännösten hoitoyksikkö HOIDON JA KÄYTÖN TARKASTUS

Vastaanottaja: Timo Nyrhinen (Timo.Nyrhinen@mtk.fi)

Asia: Espoo Suvikumpu, 1. maailmansodan linnoitus, tukikohta XXXIII asema 7
Maastotarkastus 21.9.2009

Tiedoksi: Veli-Pekka Suhonen / Museovirasto, Tryggve Gestrin / Espoon museo, Pia Salonen / Espoon kaupunki

Yleiskuvaus:

Kohde on ensimmäisen maailmansodan aikainen 1915-1918 rakennettu puolustusasema. Asema on jäänyt alun osittain keskeneräiseksi. Osa siitä on jäänyt tonttialueiden rakennusten ja pihamaiden alle.

Asemaan kuuluu maahan kaivettuja ja kallioon louhittuja taistelu- ja yhdysautoja, joita on osittain tuettu betonilla ja hirsillä, betonisia konekivääri- ja tähystysasemia sekä avonaiseksi jäänyt betoninen suojahuone ja kallioon louhittuja kuoppia. Puolustusaseman itäosassa on kallioon louhittu luola. Sen sisäänkäynti on ollut suojahuoneessa, joka on sijainnut luolan kahden suuaukon edessä. Suojahuone on tuhoutunut ja kaikki sen jäännökset on poistettu. Sisäänkäyntien suuaukot ovat osittain täyttyneet. Aseman itäpuolella on säilynyt osa Hakamäentien suuntaista mukulakivellä katettua yhdystietä.

Lähteet:

Museovirasto, Muinaisjäännösrekisteri: Kohde 1000008009, Espoo, Tukikohta XXXIII:7 (Tapiola).
Sirkku Laine, 1998: Ensimmäisen maailmansodan aikainen maalinnoitus Espoossa.

Maastotarkastuksen yhteydessä tehdyt havainnot:

Puolustusasemaan kuuluneita säilyneitä rakenteita sijaitsee Hakamäentien, Merituulentien ja Suvikummunrinteen välisellä alueella sekä hieman erillään näistä Suvikummunrinteen ja Suvikummuntien välissä. Alue on enimmäkseen Espoon kaupungin omistuksessa olevaa puistomaista metsää, joka risteilevistä poluista ja maaston kulumisesta päätelleen on ympäristön asukkaiden ahkerassa virkistyskäytössä. Jälkimmäinen osa alueesta on yksityisomistuksessa ja se on melko umpeenkasvanut.

Espoon kaupunki on tehnyt omistamalleen alueelle vuonna 2007 metsänkäsittelysuunnitelman, jota Museovirasto on kommentoinut (153/305/2007). Suunnitelman mukaisia toimenpiteitä ei ole toistaiseksi toteutettu.

Alueen kaivannoissa on jonkin verran maatuivia puunrunkoja – pääasiassa koivua – joko aikaisempien hakkuiden jäljiltä tai luontaisesti sinne joutuneina. Puun lahoamisaste on enimmäkseen melko pitkällä eikä niiden poistamiseen ole suoranaista tarvetta, vaan niitä voidaan pitää myös luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaana lisänä alueelle. Haluttaessa rungot voidaan kuitenkin nostaa kaivannoista ylös ja jättää niiden lähistölle maatumaan. Jatkossa puuaineksen tarkoituksellista keräämistä kaivantoihin tulee välttää.

Kaivannoissa havaittiin ainakin kolmessa kohdassa lasten majoja tai vastaavia rakennelmia, joista ei ole varsinaista haittaa muinaisjäännöksen säilymiselle.

Yleisesti ottaen alue vaikuttaa melko riskittömältä kävijöiden kannalta. Kaivannot ovat enimmäkseen matalia ja helposti havaittavia lukuun ottamatta joitakin kasvillisuuden peittämiä kohtia. Luo-

lan suulla olleen suojahuoneen kohdalla on muutamia metrejä korkea jyrkänne, jonka reunalla on suojakaide. Luolan osittain peitetyiksi mainittuja suuaukkoja ei maastokäynnillä havaittu.

Muinaisjäännöksen hoidon tarve ja siihen liittyvät suositukset:

Muinaisjäännöksen hoidon tarve ei ole välitön. Kohteen tilanne on tällä hetkellä kohtalaisen hyvä verrattuna moniin muihin vastaaviin kohteisiin.

On kuitenkin suositeltavaa poistaa kaivannoissa ja niiden reunoilla kasvava vesakko, joka juuristolaan rapauttaa varsinkin betonirakenteita. Sama koskee vadelmapensaita sekä korkeaa heinikkoa, jotka paikoitellen peittävä kaivannot näkyvistä ja näin ollen saattavat aiheuttaa vaaratilanteita alueella liikkuville.

Työmenetelminä tulevat kysymykseen vesakon ja vadelman mekaaninen poisto mahdollisimman läheltä maanpintaa voimasaksilla, vesurilla tai vastaavilla työvälineillä sekä heinän niitto viikatteella tai trimmerillä. Kasvillisuuden raivaus tulisi ulottaa kaivantojen pohjille, rinteille ja noin metrin leveydelle niistä. Hoidon yhteydessä syntyvä raivaus- ja niittojäte tulisi ensisijaisesti kuljettaa pois alueelta tai toissijaisesti kerätä alueelle erikseen sovittuun paikkaan, jossa ei ole puolustusasemaan liittyviä rakenteita. Mikäli kaivannoista poistetaan lahoavia puurunkoja, tulee ne jättää lähistölle maatumaan.

Hakamäentien puolella lähellä tykkitietä on alueesta kertova Espoon kaupunginmuseon pystyttämä opastaulu. Se on melko huonosti havaittavissa ympäröivän kasvillisuuden takia. Taulun ympäristöä olisi hyvä raivata näkyvyyden parantamiseksi.

Hoidon mahdollinen järjestely:

Museovirastolta voi maanomistajan suostumuksella hakea muinaisjäännöksen hoitolupaa muinaisjäännöskohteelle vapaamuotoisesti tai oheisella lomakepohjalla. Hakijana ja hoitotalkoiden käytännön järjestäjänä voi toimia esim. As Oy Suvituuli. Lähtökohtana hakemuksessa voidaan pitää tässä tarkastuskertomuksessa esitettyjä kohdetietoja ja hoitosuosituksia. Lisätietoja ja ohjausta antaa tarvittaessa yli-intendentti Päivi Maaranen muinaisjäännösten hoitoyksiköstä (puh. 09 40501).

Erityisesti huomioitavat seikat:

Luolan osittain peitetyiksi mainittuja suuaukkoja ei maastokäynnillä havaittu. Mikäli ne esim. hoidon yhteydessä kuitenkin tulevat esille, on turvallisuuskysymyksiä harkittava niiden osalta erikseen.

Edellä mainitun metsänkäsittelyn tullessa ajankohtaiseksi alueen hoitotarve tulee todennäköisesti kasvamaan huomattavasti, koska mm. puuston poiston takia lisääntyvä valon määrä tulee vaikuttamaan vesakoitumista ja pensaskerroksen kasvua kiihdyttävästi.

Helsingissä 24. syyskuuta 2009

Marja Pälkkö, tutkija
Museovirasto, Arkeologian osasto

Liitteet:

Yleiset hoito-ohjeet
Hoitolupahakemus